

اختلالات روانپزشکی و سطح عملکرد در فرزندان مبتلایان به بیماری دوقطبی

دکتر فیروزه درخشان پور^۱، دکتر فریبا عربگل^۱، دکتر لیلی پناغی^۲، هما مذهبدار^۳
^۱ مرکز تحقیقات علوم رفتاری، ^۲ پژوهشکده خانواده، ^۳ کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی

مجله پزشکی هرمزگان سال سیزدهم شماره چهارم زمستان ۸۸ صفحات ۲۴۶-۲۵۲

چکیده

مقدمه: در این پژوهش، اختلالات روانپزشکی و عملکرد کودکان و نوجوانان والدین مبتلا به اختلال دوقطبی با فرزندان دارای والدین سالم مقایسه شده است.

روش کار: در این مطالعه مورد - شاهد، ۵۲ نفر از والدین بیماران مبتلا به اختلال دوقطبی به همراه ۷۴ تن از فرزندانشان (گروه مورد) و ۴۸ نفر از والدین سالم به همراه ۶۳ تن از فرزندان آنها (گروه شاهد) مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه‌ها به روش نمونه‌گیری آسان و در دسترس انتخاب شدند. از ابزارهای K-SADS و C-GAS جهت جمع‌آوری اطلاعات و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمونهای آماری کی دو، t به کمک نرم‌افزار آماری SPSS استفاده شده است.

نتایج: فراوانی نسبی اختلالات روانپزشکی (حداقل یک اختلال) در گروه مورد ۵۱/۴ درصد (۳۸ نفر) و در گروه شاهد ۲۰/۶ درصد (۱۳ نفر) بود. اختلاف دو گروه با توجه به $(P < ۰/۰۰۱)$ از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد. دو گروه از نظر ابتلا به اختلالات خلقی (از هر نوع)، اختلالات اضطرابی (از هر نوع) و اختلالات کم‌توجهی و بیش‌فعالی با یکدیگر تفاوت معنی‌داری داشتند. سطح عملکرد بر اساس پرسشنامه C-GAS در گروه شاهد بالاتر بود.

نتیجه‌گیری: اختلالات روانپزشکی و افت عملکرد در فرزندان مبتلایان به اختلال دوقطبی بیشتر از کودکان گروه شاهد است.

کلیدواژه‌ها: اختلال دوقطبی - والدین - عملکرد فرزند - اختلالات روانپزشکی

نویسنده مسئول:

دکتر فیروزه درخشان پور
بخش روانپزشکی اطفال - دانشگاه
علوم پزشکی شهیدبهشتی
تهران - ایران
تلفن: +۹۸ ۹۱۲۳۲۵۳۸۹۷
پست الکترونیکی:
f.derakhshanpour@yahoo.com

دریافت مقاله: ۸۸/۴/۱۴ اصلاح نهایی: ۸۸/۵/۱ پذیرش مقاله: ۸۸/۵/۱۲

مقدمه:

عامل ژنتیک در بروز اختلال خلقی بسیار مهم است. بطوریکه در فامیل درجه اول افراد مبتلا، میزان شیوع ۶-۴ برابر جمعیت عمومی است (۱). کودکانی که دارای والدین مبتلا به اختلال دوقطبی هستند، به صورت ژنتیکی در خطر ابتلا به اختلال دوقطبی و سایر اختلالات روانپزشکی می‌باشند. در مطالعه لاپالم ۵۲٪ از فرزندان افراد مبتلا به اختلال دوقطبی به یک اختلال روانپزشکی و ۵/۴٪ از آنها به اختلال دوقطبی مبتلا بوده‌اند (۲). این موضوع سبب شده است که بسیاری از مطالعات بروز این اختلالات را به صورت آینده‌نگر و طولی در کودکانی که والد مبتلا به اختلال خلقی دارند مورد بررسی قرار دهند (۳-۵).

علاوه بر اختلالات روانپزشکی این گروه از کودکان و نوجوانان در خطر بیشتری از نظر احتمال بروز انواع مشکلات رفتاری - هیجانی هستند و یکسری از علائم را بیشتر از کودکان دیگر نشان می‌دهند. این علائم عبارتند از: بی‌ثباتی خلق، اضطراب، اختلال تمرکز، بیش‌برانگیختگی، افسردگی، شکایات جسمی و مشکلات تحصیلی (۶،۷). وکارلسون و ویتروپ نشان دادند که درجات بالای مشکلات رفتاری و مشکلات توجه در این کودکان و نوجوانان پیش‌بینی‌کننده اختلالات خلقی در آینده است (۸). به علاوه، اثرات محیطی زندگی با والد مبتلا به اختلال دوقطبی در کنار آسیب‌پذیری ژنتیکی، می‌تواند خطر ابتلا به اختلالات روانی و مشکلات رفتاری را در فرزندان این بیماران افزایش دهد (۴). به عنوان مثال توانایی والدگری والدین از این عوامل است که به نظر می‌رسد در مادران مبتلا به اختلال دو